

Utbildningsinspektion i rektorsområde 1 Sösdala Förskoleklass, grundskola årskurs 1–9

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av rektorsområde 1 Sösdala	2
Sammanfattande bedömning	2
Bedömning av utbildningsresultaten	3
Bedömning av verksamheten	5
Bedömning av förutsättningarna för utbildningen	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Sösdala rektorsområde den 24–25 januari och 31 januari–2 februari. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Sösdala rektorsområde, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Sösdala rektorsområde intervjuades skolledningen, lärare, elever samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i de flesta årskurserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av rektorsområde 1 Sösdala

Rektorsområde 1 Sösdala	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	162
Förskoleklass	60
Grundskola	579
Särskola	2

Sösdala rektorsområde består av tre skolor, Vannarödsskolan, Lejonskolan och Tormestorps skola.

Vannarödsskolan har 286 elever fördelade på årskurserna 6–9. Klasserna är fördelade på tre vertikala spår, spår 1–3. Lärarna arbetar i arbetslag och varje arbetslag har cirka 8 lärare. Arbetslagen leds av en ”spindel”. På Vannarödsskolan finns en biträdande rektor. Det finns även elever från andra kommuner som går på skolan.

Lejonskolan har 237 elever i F–5 organiserade i två spår för F–2 och tre spår för 3–5. Ledning och ansvar för Lejonskolan har en platschef. Till platschefens hjälp finns en samordnare för F–2. På Lejonskolan finns också ett fritidshem med två avdelningar, totalt 81 barn inskrivna i åldrarna 6–12 år.

Tormestorps skola har 116 elever i F–5. Skolan har en klass i varje årskurs och är organiserad i F–1, 2–3 och 4–5. Det finns även på Tormestorps skola en platschef som leder verksamheten. På skolan finns också ett fritidshem med två avdelningar, 81 barn inskrivna i åldrarna 6–12 år.

I området finns också fyra förskolor och fem familjedaghem. Förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen granskas på en kommunövergripande nivå och bedömningarna av dessa verksamheter återfinns i kommunrapporten. Samma sak gäller för bedömningar av verksamheten i den obligatoriska särskolan.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Sösdala rektorsområde och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Inspektörerna gör bedömningen att verksamheten vid Sösdala rektorsområde är av mycket god kvalitet.

Det finns ett fungerande kvalitetsarbete i området och en rektor som är mycket utvecklingsinriktad. Kunskapsresultaten är av god kvalitet och arbetet med värdegrundsuppdraget genomsyrar verksamheten. Arbetet med elever i behov av särskilt stöd är prioriterat och bedrivs med ett inkluderande synsätt,

resursfördelningen är kompensatorisk och det finns en flexibilitet i organisationen för att möta elevernas svårigheter. De flesta lärarna inom området är pedagogiskt utbildade och kompetensutvecklingen används för att utveckla verksamheten. Området har goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i form av läromedel och tillgång till datorer och bibliotek. Samverkan skola och skolbarnsomsorg fungerar väl och verksamheten i förskoleklassen håller hög kvalitet.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på rektorsområdet inom följande områden:

- Arbetet med styrningen från de nationella kursplanerna och tydliggörande av målen för elever och föräldrar bör stärkas.
- Kunskapsuppföljningar i alla ämnen bör kopplas till kursplanemålen i årskurs 5.
- Elevernas inflytande över undervisningen och verksamheten bör förbättras.
- Områdets arbete med en likvärdig och rättvis betygssättning bör utvecklas.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- I Tormestorps skola genomförs inte undervisning i teknik vilket medför att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).
- På alla skolor, utom i ett av spåren på Vannarödsskolan, genomförs inte elevens val i enlighet med förordningen (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Allt skolarbete förläggs inte från måndag–fredag på Tormestorps skola (4 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl rektorsområdets elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94.

Vannarödsskolan har 2005 ett meritvärde på 206,7. Det är betydligt högre än snittet för skolor i kommunen och strax över rikets genomsnitt. 93,2 procent av eleverna är behöriga till de nationella programmen på gymnasieskolan och 90,5 procent av eleverna har nått målen i alla skolans ämnen. Båda siffrorna är betydligt högre än riksgenomsnittet. Vannarödsskolans biträdande rektor skriver i kvalitetsredovisningen för 2005 att målen inte är nådda så länge det finns elever som inte får slutbetyg i alla ämnen.

Eleverna har svårast att nå målen i biologi och kemi (slutbetygen 2005). 2004 hade eleverna svårast att nå målen i fysik.

Det finns skillnader i studieresultat mellan flickor och pojkar. Flickorna har ett meritvärde på 208,1 och pojkarna ett meritvärde på 194,1. Skillnaderna är betydligt mindre än riksgenomsnittets siffra som är 20 poängs skillnad i meritvärde mellan flickor och pojkar. Skillnaderna mellan pojkar och flickor i

andelen elever som inte når målen syns tydligast i engelska, geografi och religionskunskap.

Skillnaden i resultaten på nationella proven i åk 9 2005 och betygen redovisas under området bedömning av verksamheten under rubriken utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning.

Salsa (Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambands analyser) anger ett modellberäknat värde för andelen elever som nått målen i slutbetyget och ett modellberäknat värde för det genomsnittliga meritvärdet. Det modellberäknade värdet tar hänsyn till bakgrundsfaktorer som är av betydelse för elevers studieresultat. Dessa bakgrundsfaktorer är elevernas föräldrars utbildningsbakgrund, elevernas kulturella bakgrund och andelen pojkar på skolan. Salsa skall inte betraktas som sanningen om en skolas kvalitet, men kan ge ett alternativt synsätt för att förklara och förstå skolors resultat och måluppfyllelse. Vannarödsskolan visar både på andelen elever som når målen och på meritvärden som ligger mycket klart över det modellberäknade värdet. Skolan har visat värden över det modellberäknade värdet ända sedan Salsa startade 1998.

Tormetorps skola och Lejonskolan redovisar kunskapsresultat i form av resultaten på de nationella proven i årskurs 5 i svenska, matematik och engelska. På Lejonskolan har en elev inte nått målen och på Tormetorps skola var det två elever som inte nådde målen i alla tre ämnena, och en elev som inte nådde målen i svenska och matematik. Rektorsområdet Sösdala har dock inga uppföljningsinstrument av elevernas måluppfyllelse i övriga ämnen i relation till kursplanemålen i årskurs 5.

Intervjuer med elever i årskurserna 8–9 visar att målen i kursplaner och betygskriterier är kända. Intervjuer med yngre elever och föräldrar visar emellertid att kunskapsmålen inte är kända bland dem. De underlag inför utvecklingssamtal som området skickat in visar också att bedömningarna av elevernas måluppfyllelse i olika ämnen mer är en redovisning av personliga egenskaper som ”snäll”, ”trevlig” eller ”arbetsam” än av kunskapsmässiga kvaliteter i de olika ämnena.

I Galaxenenkätens (som är en del av kommunens kvalitetssystem, balanserat styrkort) frågor om trivsel och trygghet ger eleverna på Vannarödsskolan ett gott betyg till skolan. 98 procent av eleverna i årskurs 8 anger att de känner sig trygga på skolan. I Lejonskolans kvalitetsredovisning skriver man att eleverna trivs i skolan och huvuddelen av föräldrarna anser att deras barn är trygga i skolan. Inspektörerna anser dock att enkätsvaren visar på en del ej försumbara variationer mellan arbetslagen som skolan bör uppmärksamma. På Tormetorps skola uppger 95,7 procent av eleverna, enligt Galaxen, att de ej blivit utsatta för kränkande behandling. De fem elevintervjuer under inspektionen som genomfördes med totalt 25 elever från förskoleklass till årskurs 9 bekräftar bilden av att eleverna i huvudsak trivs och känner sig trygga. Vid intervjuerna framkom visserligen att det förekommer bråk mellan elever, snöbollskastning och även kränkande behandling, men eleverna anser att personalen och skolledningen tar tag i det som händer och med det känner de sig trygga. Även föräldraintervjun under inspektionen ger en bild av att eleverna är trygga och trivs på skolorna i området.

Resultaten av värdegrundsarbetet har på Vannarödsskolan förbättrats under de senaste åren, men det finns fortfarande elever som känner sig kränkta eller

mobbad. Galaxen visar att 8 elever i årskurs 8 känner sig mobbade och att 62 procent av eleverna trodde att någon kände sig mobbad. Inspektörerna anser att värdegrundsarbetet på Vannarödsskolan har givit resultat, men det återstår en del att göra innan kränkningar i alla former upphör.

En fjärdedel av eleverna i årskurs 8 anser i Galaxen att de saknar ordning och arbetsro på lektionerna. Områdets ledning anser i kvalitetsredovisningen att det är en ”förskräckande” siffra och att frågan skall prioriteras även om det innebär ett ändrat arbetssätt. Under inspektionen gjordes observationer både i klassrummen och i skolans övriga lokaler. Alla skolorna i området präglas av en god stämning och nära sociala relationer mellan personal och elever, eleverna blir sedda och lyssnade på av personalen. De lektioner som besöktes av inspektörerna präglades av en god arbetsmiljö och ett fokus på lärandets innehåll.

Sammanfattning

Sösådala rektorsområde har goda resultat avseende elevernas kunskaper. Dock kan inte rektorsområdet ge en samlad bild av elevernas måluppfyllelse i relation till kursplanemålen i årskurs 5 i andra ämnen än svenska, matematik och engelska, varför inte inspektörerna har kunnat bedöma den delen av verksamheten.

Resultaten av arbetet med normer och värden håller även det god kvalitet.

Bedömning av verksamheten

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

Arbetsmiljö och delaktighet

I läroplanen är värdegrundsuppdraget formulerat som att skolan hos eleverna skall förmedla och förankra de grundläggande värden som samhället vilar på. På alla skolorna i området förekommer ett engagerat värdegrundsarbete vilket har givit resultat (som tidigare redovisats under bedömning av utbildningsresultaten). Det finns kamrattstödare på alla skolorna som kompletterar de vuxnas förebyggande arbete. På Vannarödsskolan arbetar man mycket med värderingsövningar och kill- och tjejgrupper. Lejonskolan arbetar med Lion Quest materialet och arbetet med värdegrundsfrågorna har en central plats i arbetet både i skola och skolbarnsomsorg på Tormestorps skola. Inspektörerna vill framhålla betydelsen av de resurser i form av personal utöver lärarna som arbetar med eleverna kring värdegrundsuppdraget på Vannarödsskolan. Det är yrkeskategorier såsom fritidspedagog, fritidsledare, elevassistent, kurator och bibliotekarie som genom ett engagerat värdegrundsarbete kompletterar lärarnas arbete. I området arbetar också en socialsekreterare med elever upp till årskurs 6. Det är en modell som gäller hela Hässleholms kommun med syftet att åstadkomma ett ökat samarbete mellan skola och socialtjänst. Intervjuer under inspektionen ger en mycket positiv bild av socialsekreterarens arbete i området. Förhållningssätt och arbetet med normer och värden har diskuterats på konferenser bland

personalen. Intervjuer med personal, framförallt på Vannarödsskolan, ger en bild av att det inte råder någon tydlig samsyn kring arbetet. Inspektörernas bedömning är att det pågår ett engagerat värdegrundsarbete på alla skolorna i området, men att det ytterligare kan förstärkas på Vannarödsskolan genom att en samsyn på förhållningssättet till eleverna utvecklas.

Enligt läroplanen skall rektorn ansvara för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. I området finns en arbetsplan mot kränkande behandling. Intervjuer med personal och elever under inspektionen visar att planen är känd och att den är ett "levande styrdokument" och föremål för ständig uppföljning i grupper, klasser och "spår". Senaste revisionen gjordes i maj 2005. Planen omfattar även ett vuxenperspektiv. Från och med den 1 april 2006 skall varje verksamhet ha en likabehandlingsplan. Planen skall syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Skolan har ett uppdrag att ge eleverna möjlighet att påverka sin arbetsmiljö och verksamheten i skolan. I Sösdala rektorsområde finns klassråd, elevråd och en rad andra råd som skall garantera elevernas inflytande över verksamheten. Inspektörernas uppfattning är att råden mest behandlar frågor som rör arbetsmiljön och kunskapen om att råden även skulle kunna ha ett inflytande över skolans kärnverksamhet, undervisningen, är begränsad.

Skolan skall enligt läroplanen sträva efter att eleverna tar ett personligt ansvar för sina studier och att de successivt i takt med stigande ålder och mognad utövar ett större inflytande. Det finns ett område i arbetsplanen för Sösdala rektorsområde som behandlar elevmedverkan. I den framgår tydligt en progression, inflytande och ansvar skall öka med stigande ålder. I kvalitetsredovisningen för området redovisas att de yngre eleverna är med och planerar och utvärderar undervisningen och att de äldre eleverna på Vannarödsskolan är med i planering, målformulering, val av redovisningsformer och är med och påverkar innehållet i den tematiska undervisningen. Skolans värdering av resultatet av elevinflytandet är att det har ökat. Inspektörernas observationer av den pedagogiska verksamheten gav en bild av bristande likvärdighet vad gäller elevernas inflytande. Inflytandet är beroende av vilken lärare som har ansvar för undervisningen. Inspektörerna vill också betona att elevinflytande inte enbart skall uppfattas som att vara med i planering och utvärdering av undervisningen utan att det också handlar om att undervisningen skall utgå från elevernas erfarenheter. Att elevernas frågor och problem styr undervisningens innehåll är också en viktig del av begreppet elevinflytande. Inspektörerna gör bedömningen att elevinflytandet, både över undervisningen och över verksamheten, kan förbättras.

Föräldrarna har ett informations- och samrådsorgan som ger information och ett visst inflytande över verksamheten. Frågan om en föräldrastyrelse har tagits upp på dagordningen, men intresset från föräldrarna var för litet för att det skulle komma till stånd. Informations- och samrådsorganet har behandlat frågor som inneklimatet, terminsstarten och vad som skall säljas i cafeterian på Vannarödsskolan. Samtalet gav också en bild av att föräldrarna inte alltid ansåg att skolan lyssnade på deras förslag.

Skolledningen och kvalitetsarbetet

Området leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer, en på Vannarödsskolan och en som är ansvarig för förskolan och skolbarnsomsorgen. I ledningsgruppen finns också två platschefer, en som är ansvarig för Lejonskolan och en för Tormestorps skola. Platscheferna är ledare på delar av sin tjänst och har undervisningsansvar på den andra delen.

Rektorn har ett övergripande ansvar och biträdande rektorer och platschefer har det dagliga och pedagogiska ansvaret för sin verksamhet. Målsättningen är att den närmaste chefen skall vara synlig och väl förtrogen med vad som händer. Organisationen präglas av decentralisering med stor frihet för enheterna att under ansvar forma, driva och utveckla verksamheten utifrån styrdokumenterna. Arbetslagen ansvarar för resursanvändning, schemaläggning, fortbildning och ekonomi.

De intervjuer som gjordes under inspektionen visar att Sösdala rektorsområde har en rektor som är väl förtrogen med verksamheten. Eleverna på Lejonskolan och Tormestorps skola är medvetna om vem som är rektor och personalen anser att rektorn är tydlig och "har koll på verksamheten". Ansvarsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor/platscheferna är också tydlig för personalen i området.

En lokal arbetsplan skall enligt förarbetena till läroplanen ha en bärande funktion i skolan och vara ett aktivt styrinstrument för verksamheten. I den lokala arbetsplanen skall personal och representanter för elever och föräldrar omvandla de nationellt fastställda målen till verksamhetsmål för skolan. Ansvaret för upprättandet och utvärderingen av arbetsplanen har rektorn. I Sösdala rektorsområde finns ett dokument som innehåller arbetsplan, utvecklingsplan, nationella kursplaner och betygskriterier. Dokumentet är väl känt bland personalen visar intervjuerna under inspektionen och alla föräldrar får dokumentet hemskickat med eleverna. Arbetsplanen består av en konkretisering av hur skolorna skall arbeta med olika nationella målområden som internationalisering, miljöundervisning och jämställdhetsarbete. Uppföljningar och utvärderingar sker kontinuerligt i verksamheten och dokumenteras genom revideringar i arbetsplanen. Det framgår tydligt när de senaste ändringarna är gjorda inom varje område. Föräldrar och elever har varit med och lämnat synpunkter på arbetsplanen.

Varje arbetslag, skola och verksamhet inom Sösdala rektorsområde gör sina egna kvalitetsredovisningar med utgångspunkt i den modell som kommunen använder, balanserat styrkort. Skolledningen säger att den modell för kvalitetsredovisning som förvaltningen arbetat fram är ett stöd i arbetet. De kvalitetsredovisningar som görs i arbetslag och verksamheter ger grunden för områdets kvalitetsredovisning. Vid intervjuerna med lärarna under inspektionen framgår att de känner sig delaktiga i skolans kvalitetsarbete och att arbetet har fokus på att förbättra elevernas resultat. Intervjuer med lärarna och föräldrarna visar också upp en bild av en engagerad och utvecklingsinriktad rektor som har hög legitimitet. I kvalitetsredovisningarna för 2005 utvärderas nationella mål som elevernas kunskaper och arbetet med normer och värden, inflytandefrågora och bedömning och betygssättning. Kvalitetsredovisningarna följer den struktur som anges i förordningen för kvalitetsredovisning med mål, analys av måluppfyllelsen och åtgärder för utveckling. Inspektörerna vill påpeka att det fortfarande går att förbättra analysen av måluppfyllelsen i kvalitetsredovisningarna

för området. Det är mycket beskrivningar av vad som har skett och hur skolan har arbetat. Det behövs en tydligare värdering av resultaten och tydligare åtgärder för utveckling för att åtgärderna i nästa års kvalitetsredovisning skall bli ordentligt utvärderingsbara. Inspektörerna gör dock helhetsbedömningen av att kvalitetsarbetet och rektors ansvar för skolans utveckling håller mycket god kvalitet.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Kursplanerna kompletterar läroplanen och anger målen för undervisningen i varje enskilt ämne. De nationella kursplanerna finns tillgängliga för alla lärare tillsammans med skolans lokala arbetsplan i ett gemensamt dokument. Lärarna i området har tidigare gjort lokala bearbetningar av de nationella kursplanerna, men de används inte längre. Inspektionsbesökets intervjuer och observationer visar att kursplanerna inte styr undervisningen i de lägre årskurserna. Målen är heller inte kända av elever och föräldrar och vid utvecklingssamtal redovisas mer elevens personliga egenskaper än kunskapsmässiga kvaliteter (se under bedömning av utbildningsresultaten). I årskurs 8 och 9 vid betygssättningen är målen tydligare, visar intervjuer med elever, och eleverna vet vad som krävs för olika betygssteg. Det framkom också vid intervjuer med lärare att Vannaröds-skolan prioriterar den sociala utvecklingen i årskurs 6 och 7 och att samverkan mellan lärarna i olika ämnen och ämnesgrupper är dåligt utvecklad. Inspektörernas bedömning är att undervisningens innehåll inte medvetet styrs med utgångspunkt i kursplanerna, framförallt i de årskurser där eleverna inte får betyg, och att lärarna i området skall se grundskolan som en helhet där kunskapsmålen och elevens kunskapsmässiga utveckling skall tydliggöras för elever och föräldrar.

På Tormestorps skola arbetar eleverna med ett veckobeting. Läraren har planerat arbetet och eleven väljer själv när olika uppgifter skall utföras. I mitten av veckan sker en avstämning av arbetet. Vid några tillfällen har det hänt att eleven inte blivit klar med sitt beting och har då fått ta hem arbetet och göra klart över helgen. Inspektörerna hänvisar till grundskoleförordningen som säger att allt skolarbete skall ske måndag till fredag.

Intervjuer och besök i verksamheten visar att samverkan mellan skola och skolbarnsomsorg fungerar mycket väl i hela området. Det finns fungerande samarbete mellan yrkeskategorierna och fritidspedagogerna har med sin kompetens höjt kvaliteten på skolans verksamhet. Även verksamheten i förskoleklassen håller god kvalitet, organisationen är flexibel och når målet om att stimulera varje barns utveckling och lärande. På Lejonskolan kan ett barn i förskoleklassen få stöd i sin språkliga utveckling av speciallärare och de barn som har kommit lite längre i sin utveckling kan få arbeta på sin nivå.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Ämnesproven i svenska, matematik och engelska skall användas i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning. Det finns skillnader i resultaten på nationella prov och elevernas betygsresultat. På nationella provet i svenska för årskurs 9 2005 var andelen elever som inte nådde målen 14 procent, men endast 2,7 procent av eleverna nådde inte målet vid slutbetyget. För engelska var andelen elever som inte nådde målen vid nationella provet 10 procent och vid slutbetyget i engelska var det endast 4,1 procent av eleverna som inte nått målen. För ämnet matematik

var skillnaderna ännu större, 32 procent av eleverna nådde inte målen för nationella provet. Vid tiden för slutbetyget var det endast 5,4 procent av eleverna som inte nådde målen och fick något betyg i matematik. Skolan skriver i sin kvalitetsredovisning att eleverna inte tog provet på allvar och att skolan betraktar resultatet som ett pedagogiskt misslyckande. 2004 var resultatet på nationella provet i matematik att 20 procent av eleverna inte nådde målen och vid betygstillfället var det endast 4,4 procent av eleverna som inte nådde målen. Återkoppling som gjorts på elevernas kunskaper i matematik från gymnasieskolan visar också att det enligt dem är skillnad på elevernas kunskaper och deras slutbetyg från grundskolan. Det förs diskussioner i spåren på Vannarödsskolan om bedömningar och betyg, men samverkan saknas med lärare på andra skolor och även med lärarna för de yngre eleverna. Inspektörernas bedömning är att arbetet med en rättvis och likvärdig betygssättning i området bör förbättras.

Utvecklingssamtal genomförs i området en gång per termin. Vid samtalet med föräldrarna framkom att de inte var helt nöjda med utvecklingssamtalen. Föräldrarna vill ha mer information om elevernas kunskapsutveckling och de saknar det framåtsyftande perspektivet i samtalet. Området har ännu inte tagit fram någon modell för individuell utvecklingsplan (IUP) för varje enskild elev. Det pågår ett arbete kring detta, studiebesök gjordes på andra skolor för att få inspiration och nya erfarenheter. Inspektörerna vill framhålla grundskoleförordningens skrivning ”vid utvecklingssamtalet skall läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna”. Vidare betonar förordningen att planen bör grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Kraven på att upprätta en individuell utvecklingsplan för varje elev vid utvecklingssamtalet gäller från och med den 1 januari 2006. Inspektörerna vill därför framhålla vikten av att skolan upprättar dessa planer.

Individanpassning och stöd

Skolledningen prioriterar arbetet med elever i behov av särskilt stöd, deras möten börjar alltid med att arbetet med dessa elever och de insatser som behöver göras diskuteras på ett systematiskt sätt. Rektorsområdet har tydliga rutiner för att upptäcka elever med bristande måluppfyllelse. Det finns personalresurser i form av speciallärare och specialpedagoger som både arbetar med eleverna och ger lärarna handledning i hur arbetet skall bedrivas. Organisationen är flexibel för att åstadkomma förändringar som ger en ökad måluppfyllelse. Vid inspektionstillfället hade skolan gjort organisationsförändringar för att öka måluppfyllelsen i matematik. Även för elever som kommit långt i sin kunskapsmässiga utveckling sker en individanpassning av undervisningen. Det finns möjligheter för elever att läsa kursen matematik A på gymnasienivå redan i grundskolan.

Det finns en samverkan i ett F-9 perspektiv mellan speciallärare och specialpedagoger för att åstadkomma kontinuitet under grundskoletiden för elever i behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogram används för de elever som behöver stöd för att nå målen och programmen tar sin utgångspunkt i elevens starka sidor. Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen sker kontinuerligt, men med olika tidsintervall. På Lejonskolan finns en grupp med fyra elever. En elev är inskriven i särskolan och de tre andra är grundskoleelever som behöver

extra stöd för att nå målen. Huvuddelen av undervisningen för de tre eleverna i grundskolan sker i den ordinarie klassen. Lärare för gruppen är en förskollärare som får handledning från PPR-teamet (Pedagogiskt Psykologiskt Resursteam). För eleven som är inskriven i särskolan används särskolans tim- och kursplaner. De intervjuer som gjordes med olika personalgrupper vid inspektionen gav en entydig bild av att de elever som behövde stöd för att nå målen kunde få detta på alla tre skolorna i området. Inspektörernas bedömning är att arbetet med elever i behov av särskilt stöd håller mycket god kvalitet i Sösdala rektorsområde.

Sammanfattning

Sösdala rektorsområde har en rektor som är förtrogen med verksamheten och som tar ansvar för skolans utvecklingsarbete. Kvalitetsarbetet och arbetet med elever i behov av särskilt stöd håller mycket god kvalitet. Värdegrundsarbetet genomsyrar verksamheten och har givit resultat. Samverkan skola och skolbarnsomsorg fungerar väl och verksamheten i förskoleklassen håller hög kvalitet.

Allt skolarbete skall ske mellan måndag och fredag. Styrningen av undervisningens innehåll bör ta sin utgångspunkt från de nationella kursplanerna och målen bör göras tydliga för elever och föräldrar. Området bör också fortsätta arbetet med att förbättra elevernas inflytande och arbetet med en rättvis och likvärdig betygssättning.

Bedömning av förutsättningarna för utbildningen

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl.a. skollagen.

Tillgång till utbildning

Alla skolorna i området deltar i "Försöksverksamhet med utbildning utan timplan i grundskolan". Enligt skolledningen är syftet bland annat att göra eleverna mer delaktiga och fokusera på mål och utvärdering. Enligt skolledningen kräver detta en tydlig struktur av arbetet och en noggrann uppföljning av elevernas måluppfyllelse. När det gäller det sistnämnda finns det enligt skolledningen mycket kvar att göra. Inspektörerna har under området resultat konstaterat att kunskapsuppföljningen i alla ämnen har brister i relation till kursplanemålen. Kunskapsuppföljningen är extra viktig i de skolor som deltar i försöksverksamheten utan timplan, eftersom målen här är helt styrande och inte någon nationellt bestämd tid i varje ämne.

Elevens val har som syfte att den enskilde eleven skall ha ett större inflytande på innehållet och inriktningen av sin utbildning i grundskolan. Elevens val skall fördjupa och bredda elevernas kunskaper inom ett allsidigt utbud av skolans ämnen. Sösdala rektorsområde arbetar timplanelöst och syftet med elevers val har gått förlorat när andra målområden i styrdokumentet har prioriterats såsom stöd till elever, temaundervisning och satsningar på rörelse och fysisk aktivitet. På Lejonskolan är inte elevers val identifierbart och på Tormestorps skola kan eleverna välja mellan olika idrottsaktiviteter. Skolan kan göra ett urval av ämnen

som eleverna kan välja mellan, men ämnena måste ha en tydlig koppling till de nationella kursplanernas mål. På Vannarödsskolan finns i ett av spåren en organisation som gör att eleven får ett reellt val av fördjupning eller breddning av sin utbildning. Inspektörernas bedömning är att Sösdala rektorsområde skall erbjuda elevens val i enlighet med det syfte som förordningen anger. Oförenligt med författningarna är också det förhållandet att inte rektor utan ofta arbetslaget i praktiken beslutar om hur elevens val skall användas.

Intervjuer med personal och elever visar att ämnet teknik inte organiseras systematiskt på Tormestorps skola med utgångspunkt från målen i de nationella kursplanerna. Däremot har eleverna haft undervisning i teknik på Lejonskolan vilket framgår av intervjuer med elever och personal.

Personal

Sösdala rektorsområde har haft en aktiv rekryteringsstrategi för att anställa behöriga lärare. Vid tidpunkten för inspektionen fanns endast fem obehöriga lärare, en av dem gick på särskild lärarutbildning (SÄL) och två av dem hade endast några få poäng kvar innan de får ut sin examen. Ingen av de lärare som är obehöriga anställs på tillsvidare tjänster. Vid intervjun med föräldrarna i området framkom att de var mycket nöjda med lärarnas insatser och att förtroendet för dem var stort. Inspektörerna vill dock påpeka att skollagen betonar att lärarna i huvudsak skall användas med ansvar för undervisning som de har utbildning i. På Lejonskolan hjälper den lärare som har ämnesutbildning till med planeringen för de lärare som inte har utbildning i ämnet och det händer även att läraren går in i andra grupper för att möjliggöra undervisningsansvar för lärare med rätt ämneskompetens. På Tormestorps skola används ett klasslärarsystem utan hänsyn tagen till lärarnas utbildning.

I Galaxenenkäten, som redovisas i områdets kvalitetsredovisning, svarar 28 av 35 medarbetare att de har möjligheter att utveckla sin kompetens inom sina arbetsområden utifrån verksamhetens mål och behov. Fem medarbetare är missnöjda med möjligheten att utveckla sin kompetens. Det mesta av kompetensutvecklingen är delegerad till arbetslagen, men det görs också centrala insatser i området. Under 2005 har kompetensutveckling inom områdena elever i behov av särskilt stöd, IT och rekryteringsutbildning för blivande ledare prioriterats. Inspektörernas bedömning är att den formella kompetensen bland lärarna är hög och att kompetensutveckling används som ett redskap för att utveckla verksamheten.

Materiella resurser

Det finns goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i området i form av läromedel, tillgång till datorer och ändamålsenliga lokaler för den verksamhet som skall bedrivas. Föräldrarna anser i intervjun med inspektörerna att lokalerna på Lejonskolan inte är bra och att det ofta är för kallt i klassrummen. Inspektörerna kunde dock konstatera att skolbarnsomsorgen har egna lokaler på Lejonskolan som är anpassade efter den verksamhet som bedrivs. Tormestorps skola har en mycket stimulerande pedagogisk miljö med en riklig tillgång på både faktaböcker och skönlitteratur, kartor och elevutställningar på väggarna och även tillgång till ett skolbibliotek som kompletteras med en bokbuss som kommer en gång varannan vecka. På Vannarödsskolan finns ett folkbibliotek i skolans lokaler som också fungerar som skolbibliotek. Intervjuer

med personalen visade dock att det saknas en övergripande strategi på hur biblioteket skall användas i det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan.

Sammanfattning

Det finns en hög andel av behöriga lärare i området och kompetensutveckling används som ett redskap för att utveckla verksamheten. I övrigt finns goda förutsättningar för den pedagogiska verksamheten i form av läromedel, tillgång till datorer och skolbibliotek.

Elevers val skall organiseras på alla skolorna i området med det syfte som förordningen anger. Ämnet teknik skall organiseras på Tormestorps skola så att eleverna har möjlighet att nå de mål som kursplanerna anger.

Datum	Ort
2006-11-09	Lund

Martin Persson
Roger Niklewski